

Tule mukaan systematisoimaan lasten ja nuorten parissa tehtävää työtä huumeiden käytön ehkäisemiseksi!
Lisätään nuorten osallisuutta itseään ja ympäristöään koskevan hyvinvointitiedon tuottamisessa ja tulkitsemisessa!

Vahvistetaan kasvu- ja kehitysympäristöjä ja yhteisöjä ja mahdollistetaan hyvinvointia!

Lisätään toimijoiden ja yhteisöjen välineitä tunnistaa oma roolinsa ja tehtävänsä sekä paikkakunnan vahvuudet ja mahdollisuudet lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämässä ja huumeidenkäytön ehkäisyssä!

Kuvataan yhteisessä palvelumuotoiluprosessissa konsepti, jolla kunnat tekevät vaikuttavaa edistävää ja ehkäisevää työtä nuorten parissa

- Määritellään toiminnan vaikuttavuuden kriteerit
- Palvelumuotoillaan toimintamalleja
- Kuvataan konsepti

**TERVEYDEN-
EDISTÄMISEN
MÄÄRÄRAHALLA
TOIMIVA HANKE**

Anne-Marie Haavisto
Projektipäällikkö
Verso/PHHYKY

Mervi Hietaranta
Sihteeri
Verso/PHHYKY

Susanna Leimio
Ehkäisevän työn
Seutukoordinaattori
Verso/PHHYKY

Heli Lehtovaara
Hyvinvointikoordinaattori
PHHYKY

Piia Tommola
Kouluterveydenhoitaja
PHHYKY

Sanna Taipale
Opiskeluterveydenhoitaja
PHHYKY

Taina Heininen-Reimi
Sosiaali- ja terveysalan
asiantuntija
LAMK

Piritta Hannonen
Palvelumuotoilun asiantuntija
LAMK

Hankehenkilöstö

Työpanos PHHYKY

Työpanos LAMK

HuuMa –hankkeen resurssit ja kulut

Palkkakulut	224000 €
Palkkiokulut	12000 €
Matkakulut	8000 €
Palvelut	41500 €
Aineisto/julkaisu	2500 €
Hallintokulut	39000 €
Muut kulut	3800 €

Kehittämistyö

Kokoukset
Tapahtumat
Sidosryhmäyhteistyö

Ostot ja yhteistyö

Opiskelijayhteistyö ja
tiedonhankinta
- Opinnäytetyöt
- Tiedonhankinnan työt

Palvelumuotoilutyö
- Työpajat
- Tapahtumat?

EHYT ry
- Hubu-toiminta
- Juteltaisko

- Vahvistamo (ei kuluja)
- Kannabishanke (ei kuluja)

MLL
- Jututtamo

HUUMA OHJAUSRYHMÄ

Ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa Sosiaalialan osaamiskeskus Versossa.

puheenjohtaja LT Risto Kuronen, HYTE-yksikön päällikkö (PHHYKY)
Anne-Marie Haavisto, projektipäällikkö, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos, (PHHYKY)
Susanna Leimio, ehkäisevän työn seutukoordinaattori, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos, (PHHYKY)
Heli Lehtovaara, hyvinvointikoordinaattori, (PHHYKY)
Kirsi Kuusinen-James, johtaja, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso -liikelaitos, (PHHYKY)
Kati Peltonen, TKI-johtaja, LAMK
Anni Helldán, kehittämispäällikkö, THL
Sari Lahti, Lapsiperhepalveluiden tulosaluejohtaja (PHHYKY)
Ilmo Jokinen, osastopäällikkö, EHYT ry
Juha Leppialho, sivistystoimenjohtaja, Asikkala, Padasjoki (varalla Pirjo Hepo-oja, Hyvinvointijohtaja, Heinola)
Jouni Kivilahti, nuorisotoimenjohtaja, Lahti (varalla Virpi Rantanen, palvelupäällikkö/Nuorisopalvelut, Lahti)
Jonna Erola, opiskelija

HUUMA MUOTOILURYHMÄ

Ryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa, vuorotellen eri kuntien nuorten työpajojen kanssa.

Muotoiluryhmään osallistuu aina edellisen nuorten työpajan nuoriryhmä. Muotoiluryhmää vetää palvelumuotoilun asiantuntija Piritta Hannonen (LAMK) yhdessä sosiaali- ja terveysalan asiantuntijan Taina Heininen-Reimin (LAMK) ja projektipäällikön kanssa.

Millamaari Hämäläinen, nuorisovastaava, erityisnuorisott, Asikkala
Heli Turve, työpajaohjaaja (varalla Johanna Huttunen, hyvinvointikoordinaattori), Hartola
Irina Barkman, hyvinvointikoordinaattori, Iitti
Crista Ervamaa, jalkautuva nuorisotyö, Lahti
Ilkka Koskimäki, poliisipäällikkö, Hämeen poliisi
Heli Vaija, aluekoordinaattori, EHYT ry.
Mauno Väänänen, Aluepäällikkö, Lahti
Teija Ahvenainen, terveydenhoitaja Salpaus, Heinola
Pauliina Koskela, koulukuraattori, hyvinvointijohtaja, Padasjoki
Hanna Rapatti, erityisopetuksen rehtori, Hollola
Piritta Ahl, nuorisotyöntekijä, ehkäisevän päihdetyön yhdysh., Pukkila
Ville Forstedt, erityisnuorisotyöntekijä, Lahden seurakuntayhtymä, Ankkuri-tiimi
Minna Veistilä, sosiaalijohtaja ja kuntapäätävä Veli-Pekka Koskinen, Sysmä
Elina Hult, opiskelija
Anne-Marie Haavisto, projektipäällikkö, Verso/PHHYKY
Susanna Leimio, ehkäisevän työn seutukoordinaattori, Verso/PHHYKY
Kärkölä?
Myrskylä?
Orimattila?
PHHYKY?

Lapsissa ja nuorissa on HuuMa!

Yhdessä muotoilemme konseptin, jolla tehdään vaikuttavaa edistävää ja ehkäisevää työtä lasten ja nuorten parissa. Sitä tehdään arjessa ja yhteisöissä, tietoon perustuen.

1.

NUORILÄHTÖINEN TIETO

Työn pohjana on monipuolista tietoa: tutkimus- ja tilastotietoa sekä paikka- ja kokemustietoa. Kysy itseltäsi, mitä tiedän, miten kysyn lisää ja miten jaan muille. Onko tiedon hankkiminen systemaattista? Järjestettäisiinkö nuorille työpaja?

2.

YHTEINEN YMMÄRRYS

Tiedosta tulee yhteistä ymmärrystä ja uutta, parempaa tietoa yhdessä. Se vaatii sopimuksia yhteisestä työstä. Kysy itseltäsi, kenen kanssa muodostat tietoa, mikä auttaa ymmärtämistä ja ovatko nuoret ja perheet mukana.

3.

KOKEILUT JA KÄYTÄNNÖT

Ymmärrys herättää halua kokeilla ja tehdä. Lisätään suojatekijöitä ja tuetaan vanhemmuutta. Panosta, toimi ja katso millainen vaikutus syntyy. Kysy itseltäsi, onko teillä hyviä käytäntöjä levitettäväksi, onko rohkeutta kokeilla uutta.

4.

VAIHTOEHTOINEN TEKEMINEN

Jonkin tekeminen pitää pois tekemästä jotakin muuta. Hyvä tekeminen on hauskaa, sosiaalista, hyvinvointia edistävää elämyksellistä, koukuttavaakin. Kysy itseltäsi, onko lapsilla ja nuorilla vaihtoehtoja. Voisiko jostain nousta "the juttu"?

5.

TIETOJEN/TAITOJEN LISÄÄMINEN

Kaikilla meillä on tarve tiedolle ja taidoille. Kysy itseltäsi, mitä sinä tarvitset, kysy nuorilta ja perheiltäkin. Millaisia uusia tietojen ja taitojen lisäämisen tapoja voisitte kokeilla? Osallistuisitko koulutukseen?

6.

VARHAINEN TUKI

Tunnistamme paikkoja tarjota tukea, tunnistamme riskejä ja voimavaroja. Apua pitää voida saada ajoissa. Kysy itseltäsi, miten nuorta ja perhettä pitäisi auttaa kun riskit tunnustetaan, miten yhteistyö toimisi.

7.

PALVELUMUOTOILU

Kaikki tieto ja tekeminen tulee osaksi palvelumuotoiltavaa HuuMa-konseptia. Teemme siitä vaikuttavan yhdessä. Muistetaan vanhemmuuden merkitys. Muistetaan yhteisön voima. Ei ajatella puolesta.

Kehitetään konseptiin systemaattinen tapa muodostaa nuorilähtöistä tietoa ja hyödyntää sitä toiminnassa

Sovitaan tiedonkeräämisen tavoista

1

Missä on tietoa ilmiöön liittyen?

- Lapset ja nuoret, perheet, ammattilaiset, toimijat
- Tutkimukset, tilastot, paikka- ja kokemustieto

Mistä, miten ja mihin tietoa kerätään?

- Onko tieto käytettävissä
- Mihin arjen työn tieto kerääntyy, miten tilasto- ja tutkimustietoa hyödynnetään
- iten paikkatieto on käytettävissä
- Miten nuoret ovat osallisia tiedontuottamisessa
- Miten kokemusasiantuntijuutta hyödynnetään

Miten tiedosta tulee yhteistä?

- Mitä tietoa halutaan saada
- Millaisella rakenteella erilaista tietoa on kerättävä
- Kuka/mikä taho vastaa tiedon kokoamisesta

Muodostetaan yhteinen ymmärrys ja tieto dialogissa eri osapuolten kesken

2

Millainen tilanne on nyt?

- Miten tieto tulkitaan ja ymmärretään yhdessä

Miten suojaavia tekijöitä vahvistetaan?

- psykologinen ja emotionaalinen hyvinvointi, henkilökohtainen ja sosiaalinen pystyvyys, vanhempien vahva kiinnostus ja osallistuminen lapsen ja nuorten asioihin, sitoutuminen kouluihin ja yhteisöihin
- Erilaiset ohjelmat kasvuympäristöissä
- Suunnitelmallinen hyvinvointityö alueella
- Liikkumisen hyvinvointivaikutukset
- Yhteisöllisyys

Mitä tietoa eri ihmiset tarvitsevat huumeista ja missä vaiheessa?

- Suunnitelmallinen ehkäisevä huumetyö

Riskiryhmien kartoitus ja varhainen tunnistaminen sekä tuen tarpeen määrittely

- Eriyinen huomio tulee kohdistaa lapsiin ja nuoriin, joilla on isoja pulmia koulunkäynnissä (oppimisen vaikeuksia, keskittymisen pulmia, motivaation pulmia, runsaasti epämääräisiä poissaoloja).

Neljän tuulen dynamiikka

Millä kriteereillä toiminta on vaikuttavaa?

Tarvitaan helposti kerääntyvää ja koottavaa tietoa ja yhteisen, nuorilähtöisen tiedon muodostamisen rakenteita.

3

Saatetaan tieto hyödynnettävään muotoon

Tekemättömän ehkäisevän työn hinta

Miltä pohjalta työtä tehdään

- Suunnitelma, strategia, sopimus, muu asiakirja?
- Laajempi vuosittainen tapaaminen?

Kokeillaan, toteutetaan ja arvioidaan malleja nuorten huumeiden käytön ehkäisemiseksi

Kartoitetaan toimintaympäristö ja tunnistetaan tarve

1

Suunnitellaan palvelujen ja toiminnan kokonaisuus kerätyn ja analysoidun tiedon perusteella

- Monitoimijaisuus
- Yhteisölähtöisyys
- Kuntien ehkäisevän päihdetyön toimielin

Suunnitellaan ja toteutetaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä sekä tarjotaan mahdollisuuksia vaihtoehtoiseen toimintaan

2

- Yhteisöinterventio / yhteisöön kohdistuvat toimenpiteet

Vaihtoehtoinen toiminta

- Tempauksia ja toiminnallisia tapahtumia, tekemistä
- Harrastustoiminta
- Mikä on kiinnostavaa kussakin yhteisössä, mitä vahvuuksia on

Systemaattinen hyvinvointityö

- Suojatekijöiden vahvistaminen
- **Jututtamo**-pilotoinnit 6.lk vanhemmille (MLL)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tiedot, taidot ja asenteet

- **Juteltaisko** –pilotoinnit (EHYT ry) ehkäisevää päihdetyötä 5.-6.luokissa
- Monialaisia kasvatuksellisia tapahtumia 6.-luokkalaisille ja vanhemmille (esim. Päihdeputki)
- **Hubu** kaikille 8.-luokkalaisille sis. info ja vanhempainilta (EHYT ry)
- Uudenlaisia nuorilähtöisiä valistusmateriaaleja ja -interventioita?
- **Vahvistamo**: välineitä nuorisotyöhön, koulutusta

Tarvitaan nuori- ja yhteisölähtöistä, monialaista toimintaa ja yhteistyötä. Kasvatetaan, kannustetaan, innostetaan ja tuetaan yhdessä!

Tarjotaan kohdennettua tukea

3

Varhainen tunnistaminen ja tuki

- Poissaolojen seuranta- ja puuttumisen malli, myös monialaisesti
- **Varhaisen tunnistamisen malli** nuorten parissa työskenteleville sekä kodeille
- **Varhaisen tuen malli** huumeita kokeilleille/käyttäneille
- **Kannabisinterventio** (EHYT ry) – koulutusta terveydenhuoltoon ja opiskeluhoitoryhmille
- Perustetaan **vertaistukiryhmiä?**
- Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen

Millä kriteereillä toiminta on vaikuttavaa?

Kuvataan yhteisessä palvelumuotoiluprosessissa konsepti, jolla kunnat tekevät vaikuttavaa edistävää ja ehkäisevää työtä nuorten parissa

Kevät 2019

- o sidosryhmä- ja nykytilan kartoituksen tekeminen, eri toimijoiden tapaamiset
- o ohjelmateorian rakentaminen
- o olemassa olevien käytäntöjen arviointi ja levittäminen
- o verkostoihin ja kehittämiseen kytkeytyminen
- o koulutusten ja pilottien sopiminen
- o **Vahvistamon** koulutuskahvila nupa (EHYT ry)
- o käyttäjäymmärryksen rakentaminen, toimintatapojen ideointi nuorilähtöisesti ja palvelukonseptin ensimmäisen prototyypin muotoilu (TYÖPAJAT 1-2)

Syksy 2019

- o **Hubu** puolelle 8.luokista sis. info ja vanhempainilta (EHYT ry)
- o **Juteltaisko** –koulutukset (EHYT ry) ehkäisevää päihdetyötä 5.-6.luokissa
- o **Jututtamo**-koulutus 6.lk vanhempien ryhmät (MLL)
- o **Vahvistamon** koulutus nupa (EHYT ry)
- o **Kannabisinterventio** koulutukset th (EHYT ry)
- o palvelukonseptin testaaminen moniammatillisissa ehkäisevän huumetyön prosesseissa; yhteistyön rakenteet, vastuut, prosessit ja järjestelmät) (TYÖPAJAT 3-4)

Kevät 2020

- o **Väliarviointi**
- o **Hubu** puolelle 8.luokista sis. info ja vanhempainilta (EHYT ry)
- o **Juteltaisko** –koulutukset (EHYT ry) ehkäisevää päihdetyötä 5.-6.luokissa
- o **Juteltaisko** –pilotoinnit (EHYT ry)
- o **Jututtamo**-pilotoinnit 6.lk? (MLL)
- o **Kannabisinterventio** koulutukset th (EHYT ry)
- o palvelukonseptin viimeistely ja toiminnan pilotointi ehkäisevässä huumetyössä, sekä dokumentointi (TYÖPAJAT 5-6)

Syksy 2020

- o **Hubu** puolelle 8.luokista sis. info ja vanhempainilta (EHYT ry)
- o **Juteltaisko** –pilotoinnit (EHYT ry)
- o **Jututtamo**-koulutus (MLL)
- o uuden palvelukonseptin käyttöönotto ja soveltaminen, yhteiskunnallinen markkinointi laaja-alaisesti ja monikanavaisesti (TYÖPAJAT 7-8)

Määritellään toiminnan vaikuttavuuden kriteerit, palvelumuotoillaan toimintamalleja, muotoillaan konsepti.

HuuMa –hankkeessa kehitetään yhteiskehittämisen ja palvelumuotoilun keinoin! Aineistoa kerätään arvioimalla jo toteutettavia hyviä käytäntöjä ja malleja sekä uusia kokeiltavia ja pilotoitavia malleja ja tapoja.

Kevät 2021

- o **Hubu** puolelle 8.luokista sis. info ja vanhempainilta (EHYT ry)
- o **Juteltaisko** –pilotoinnit (EHYT ry)
- o **Jututtamo**-pilotoinnit 6.lk? (MLL)
- o toimivuuden mittaaminen ja toimintatavan vakiinnuttaminen; nuorten huume-kokeilujen määrän ja asenneilmapiirin arviointi (TYÖPAJAT 9-10)

Mitä yhteisöjä nuoret ja vanhemmat tunnistavat? Millainen toimintatavoittaa?

Syksy 2021

- o mallin dokumentoinnin viimeistely, hyötyjen mittaaminen ja todentaminen, tulosten levittäminen; nuorten huume-kokeilut vähenevät, nuorten asenne huumeiden käyttöä kohtaan 'kiristyy' sekä kiinnostus harrastamiseen lisääntyy

PÄIJÄT-HÄME, HUUMEETON MAAKUNTA

Palvelumuotoilutyöpajat

Syksy 2019

Syyskuu Paja 1 muotoiluryhmä + Tiirismaan nuoret?

Nuorten paja (Heinola?)

Marraskuu Paja 2 muotoiluryhmä + ed. nuoret

Nuorten paja (Hollola?)

Kevät 2020

Helmikuu Paja 3 muotoiluryhmä + ed. nuoret

Nuorten paja (Asikkala?)

Huhtikuu Paja4 muotoiluryhmä + ed. nuoret

Nuorten paja (Orimattila?)

Jne.